

“La mà d’obra barata condemna a mort la nostra indústria”

Vostè ha participat en la Jornada sobre Economia Industrial organitzada per la Fundació per la Indústria, Sabadell-1559, que enguany s’ha dedicat a analitzar les bases sobre les quals es pot produir una reindustrialització a Catalunya. El camí ha començat ja?

—Jo crec que sí, des de fa un parell d’anys la contribució del sector industrial al PIB català ha crescut una mica després de la gran davallada, de manera que després del gran ajust econòmic dels darrers anys com a conseqüència de la destrucció del teixit productiu, les empreses que han sobreviscut apunten ja una certa línia de reindustrialització. Podríem dir que les empreses que van morir eren el greix, i les que queden ara són la fibra del teixit industrial, les que tenen la força per tirar endavant sense massa càrregues.

—**Les primeres xifres apunten aquest camí de reindustrialització, però tant les empreses com les administracions han fet ja aquest canvi de xip per tornar a posar els fonaments de la indústria?**

—Ja hi ha empreses que han fet l’aposta de reindustrialitzar-se, i això no és casual, sinó fruit de les circumstàncies conjunturals i estructurals del sector mateix, que abonen el terreny per fer aquest canvi de xip. Ara bé, aquesta reindustrialització seria molt més ostensible i ràpida si els governs hi possessin diners.

—**A més de diners, una administració ha de tenir voluntat política i creure en la indústria com un motor clau de la seva economia. Sembla que Catalunya hi creu però no en té els diners, i Espanya no hi creu però en té els diners...**

—Malauradament, és exactament així. El Govern de Catalunya creu fermament en la indústria, però no té un ral, i a Madrid els diners, que n’hi ha, es destinen a fer línies d’alta

Modest Guinjoan (Riudoms, 1954) és doctor en economia per la UAB, soci-director de l’empresa de consultoria Barcelona Economia i director de l’Observatori de la PIME, de Pimec. Està especialitzat en direcció de projectes, estudis econòmics sectorials i territorials, comerç i empresa familiar.

JORDI PLAY

velocitat i projectes que formen part de l’esfera política però no de l’economia. Mentre es construeixen més quilòmetres d’AVE, l’absència del corredor mediterrani provoca que l’empresa Mercedes deixi de considerar el port de Tarragona com una plataforma exportadora. Això, en un país normal no s’acceptaria, però com que no tenim estructures d’Estat ni elements de control sobre l’Estat espanyol, ho hem d’entomar i ser pacients.

—**Catalunya com a país ja té un full de ruta per a la reindustrialització?**

—Catalunya té definides les parets mestres de la nova indústria catalana d’una forma prou precisa i es fan passos en el sentit positiu, com per exemple la unificació de tots els centres d’innovació per tal que el coneixement generat pugui efectivament arribar al teixit empresarial. Per una altra banda, a nivell institucional, s’entenen bé les inquietuds i les necessitats del sector industrial, perquè som un país de cultura industrial. Ara bé, no hi ha un ral i tot el que es fa té molt poc abast.

—**Com són aquestes parets mestres del nou paradigma industrial català?**

—El nou paradigma està absolutament relacionat amb la recuperació del sistema industrial tradicional. El sector industrial de la Catalunya futura, que combinarà tant el nou model que naixerà com el vell que ha resistit, només sobreviurà sobre la base de la intel·ligència i el coneixement, perquè no tenim cap més manera de competir en el món. Per molt que la Xina augmenti els salaris, sempre seran una desena part dels nostres, i després dels xinesos vénen els vietnamites i els tailandesos, que tenen sous que representen una vintena part dels nostres. El camí que hem de fer és justament l’invers.

JORDI PLEY

—De fet, vostè defensa una reindustrialització que pivoti sobre la tecnologia, la qualitat i el servei. Estem preparats per fer aquesta aposta?

—Totalment, perquè, a més, és l'únic recorregut que podem triar si volem que la nostra economia sobrevisqui. Cal apostar per la tecnologia, innovant per tenir productes de nivell superior al de la competència internacional, com de procés, per obtenir nivells de productivitat que a la resta de competidors els sigui molt difícil d'assolir. La tecnologia és coneixement, però també és automatització, que vol dir crear menys llocs de treball dels que voldríem, però és l'única manera de competir. El segon element del nou paradigma industrial ha de ser la qualitat. De cap manera no podem plantejar-nos competir amb països que ofereixen baixa qualitat, perquè els nostres mercats són justament els de la qualitat, inclosos els mercats dels països emergents que valoren el prestigi dels nostres productes. I en tercer lloc, un element essencial cada vegada més important, el servei que ofereix el productor industrial quan implanta el producte o la puntualitat a l'hora de servir comandes, entre d'altres. Tots aquests elements són avantatges competitius diferencials amb relació a altres competidors del món. Aquesta recepta l'aplicaran tant les noves in-

dústries com les que han sobreviscut a la crisi, perquè és l'únic camí viable per tenir un futur.

—Per sort per als treballadors, aquesta recepta és incompatible amb la situació actual de retallada de salaris i precarització de les condicions laborals.

—Certament, aquest nou model de competitivitat és poc compatible o gens amb la política actual de sous baixos i costos laborals baixos. Tenim un capital humà molt format i, si no el retribuïm d'una manera activa, se n'anirà a uns altres països on tingui un reconeixement. Aquest nou paradigma industrial en aquest país comporta augmentar el salari mínim perquè sigui força més alt que l'actual i apostar pels salaris bons.

—Pagar sous més dignes ha de ser una decisió dels empresaris. Hi veu predisposició?

—L'empresariat té una tendència natural i comprensible a contractar al mínim cost possible. Si pot contractar un enginyer per 800 euros, no en triarà un altre

“La indústria només és viable si aposta per qualitat i tecnologia”

que li demana 2.000. Però si volem ser un país de primera divisió hem de començar a corregir això, perquè la temptació de contractar persones que estiguin disposades a cobrar 800 euros perquè no troben res més pot conduir la indústria a la situació del turisme o la construcció, feines que ara no vol fer ningú perquè paguen sous de misèria. Aquest és un model caducat que condemna a mort la nostra indústria, però amb l'Estat espanyol és difícil de resoldre.

—És cert que s'estan produint relocalitzacions d'empreses que havien marxat a produir fora i ara tornen?

—És testimonial. Als EUA estan molt entusiasmats amb la relocalització, però són casos puntuals i ara com ara no té impacte.

—Aquesta part de la indústria que va marxar no es recuperarà?

—És que aquesta deslocalització ja forma part del procés d'especialització. Apple fabrica els seus productes a la Xina. I són productes de qualitat? Sí, superior. Fixen els estàndards, controlen i supervisen la producció a la Xina, però és un producte amb intel·ligència americana. L'important és dominar la intel·ligència, la logística, el màrqueting i les activitats que abans eren perifèriques i que ara són la clau dels negocis. Potser la qüestió menys important serà fabricar a Catalunya, sempre que aquí hi hagi el centre de concepció, control, distribució i que se sàpiga quin és el negoci i com pot fer-se a tot el planeta.

—La UE s'ha marcat el repte que, el 2020, el PIB industrial suposi el 20%. Catalunya ja té justament aquest percentatge. Podem ser més ambiciosos?

—Ens hem de plantejar arribar com a mínim al 25%, tenint en compte també que la transformació dels sistemes productius i l'estreta interrelació que hi ha entre indústria i serveis desdibuixa força les fronteres sectorials. Per exemple, Mango és una empresa tèxtil, però on genera el valor afegit? És una empresa de concepció, contractació, logística i distribució, aquest és el negoci. Per tant, és irrellevant si Mango forma part o no del PIB industrial, perquè genera riquesa i té la seu central a Catalunya, on té el coneixement i on es dissenyen els seus productes.

Gemma Aguilera